

2. Vår policy

Kvalitetspolicy

Vi biodlare vill själva utforma vår och binas verksamhet och arbetsmiljö. Nu och för framtiden.

Vi vill att svensk honung som säljs i handeln, fullt ut skall motsvara konsumenternas, handelns och myndigheternas önskemål och krav. Kvalitetssystemet är ett hjälpmedel för att nå dit.

Miljöpolicy

Vårt engagemang grundas på insikten att naturens resurser är begränsade och att allt som tillförs naturen måste upparbetas i ett fungerande kretslopp.

Vårt mål är en för naturen och människan uthållig biodling och produkter utan tillsatser och långlivade naturfrämmande ämnen, detta mål gestaltas genom att de fyra systemvillkoren eftersträvas att följas.

1. Lagerresurserna (t.ex. fossila bränslen, mineraler) får inte omvandlas till utspridda föroreningar.
2. Halterna naturfrämmande ämnen får inte tillåtas öka kontinuerligt.
3. Ekosystemets fysiska, kemiska, biologiska kvalitet och kapacitet skall upprätthållas långsiktigt.
4. Omsättning av förnyelsebara resurser får inte vara högre än att restprodukterna inpassas i naturens kretslopp.

Vi skall genom gemensamt arbete kontinuerligt förbättras med avseende på miljön. Miljö och kretsloppsanpassade redskap, produkter och tjänster inom biodlingen eftersträvas.

Arbetsmiljöpolicy

Arbetet i svenska biodlingar skall kännetecknas av :

Ansvar, säkerhet och trivsel

Skadliga effekter och ohälsa skall förebyggas.

Kvalitetspolicy

Vi biodlare vill själva utforma vår och binas verksamhet och arbetsmiljö. Nu och för framtiden.

Vi vill att svensk honung som säljs i handeln, fullt ut skall motsvara konsumenternas, handelns och myndigheternas önskemål och krav. Kvalitetssystemet är ett hjälpmedel för att nå dit.

Svensk honung i konsumentförpackning är :

Fri från skräp eller föroreningar som kan påverka konsumentens hälsa negativt.

Av hög kvalitet d.v.s. har fin konsistens, god smak o lukt samt är producerad så att honungens positiva egenskaper bevarats.

Producerad i godkända lokaler när så krävs.

Producerad utan menlig negativ miljöpåverkan.

Producerad utan hälsorisker för odlaren eller andra personer.

Kvalitetssystemet skall vara en hjälp för biodlare vid ny- eller ombyggnad av lokaler, vid planering av honungsproduktionen samt vid kontakter med myndigheter angående honungsproduktion.

Kvalitetssystemet skall om så erfordras i framtiden kunna vara en grund för certifiering av svensk honungsproduktion.

Miljöpolicy

Vårt engagemang grundas på insikten att naturens resurser är begränsade och att allt som tillförs naturen måste upparbetas i ett fungerande kretslopp.

Vårt mål är en för naturen och människan uthållig biodling och produkter utan tillsatser och långlivade naturfrämmande ämnen, detta mål gestaltas genom att de fyra systemvillkoren eftersträvas att följas.

- 1 Lagerresurserna (t.ex. fossila bränslen, mineraler) får inte omvandlas till utspridda föroreningar.
- 2 Halterna naturfrämmande ämnen får inte tillåtas öka kontinuerligt.
- 3 Ekosystemets fysiska, kemiska, biologiska kvalitet och kapacitet skall upprätthållas långsiktigt.
- 4 Omsättning av förnyelsebara resurser får inte vara högre än att restprodukterna inpassas i naturens kretslopp.

Vi skall genom gemensamt arbete kontinuerligt förbättras med avseende på miljön. Miljö och kretsloppsanpassade redskap, produkter och tjänster inom biodlingen eftersträvas.

För att svensk biodling skall uppnå dessa mål skall vi :

- Tillse att organisationernas medlemmar är förtrogna med denna miljöpolicy, samt har kunskap, engagemang och ansvar i miljöfrågor om den egna verksamheten.
- Använda och utveckla miljö och kretsloppsanpassade processer i alla led och aktivt verka för att miljöpolicyn följs av redskapsleverantörer, entreprenörer, leverantörer och konsulter.
- Upprätthålla ett miljöledningssystem där miljöpolicyn och miljöarbetet regelbundet utvärderas objektivt och systematiskt.
- Organisationerna skall avsätta ekonomiska och personella resurser för att upprätthålla miljöprogram där mål och aktiviteter är angivna.
- Organisationerna skall arbeta på ett sådant sätt att medlemmarna stimuleras till en miljö- och kretsloppsanpassad biodling.
- Organisationerna skall arbeta aktivt med myndigheter och andra intressenter för att maximera den svenska biodlingens positiva miljöpåverkan och förbättra dess kretsloppsanpassning.
- Organisationerna skall aktivt informera om svensk biodlings positiva miljöeffekter.
- Vid bekämpning av bisjukdomar eller parasiter skall i första hand användas biotekniska metoder som inte tillför miljön, bina, honungen eller vaxet kemiska bekämpningsmedel eller rester därav. Vid användning av kemiska bekämpningsmedel skall endast de bekämpningsmedel som har den minsta påverkan på miljön, bina, livsmedlen användas. Bekämpningsmedel skall kontinuerligt bytas mot mindre skadliga.
- Svensk biodling skall producera en ren och oförändrad naturprodukt av hög kvalitet.
- Vårt motto i miljöarbetet är att finna former för samverkan som ökar biodlarnas handlingskraft och skapar positiva metoder som lockar till efterföljd.
- Ett medvetet miljö och kretsloppstänkande och en omsorg, om vår miljö som vi lånar av kommande generationer och våra produkter, måste genomsyra alla biodlare.

Betydande miljöaspekter

Beskrivning av verksamheten

Biodlingen är ett sätt för människan att styra naturen till sin nytta. I miljösammanhang måste dock konstateras att människan är i underläge när det gäller att helt styra biodlingen efter sina önskemål. Därför måste läggas fast att vi måste anpassa våra miljökrav till binas livscykel.

Man kan betrakta den svenska biodlingen som en process, vilken styrs av en klimatcykel med åtföljande växtperioder. Biodlingens process kan delas in i underprocesser som t.ex. drottningodling, svärmning, skattning, vandringsbiodling, sjukdomsbekämpning, honungsbehandling m.fl.

Miljöaspekter

Nödvändiga element som måste in i processen är följande:

Energi- nektar, socker, värme, ljus

Näring- pollen, nektar, vatten, salter, socker

Förpackningsmaterial – glasburkar

Mänsklig arbetskraft-

Marknadsföringsmaterial

Bibostäder - material

Sjukdomsbekämpningsmedel - organiska syror

Transportmedel - bensin t.ex.

Rökpustmtrl.

Produkter ur processen:

Pollinering, Pollen, Honung, Vax, Propolis, Drottninggele, Bigift.

Avfall ur processen:

Döda bin, Vaxsmältavfall-trådrester, Ramar- kasserade, Bibostäder-kasserade, Emballage- honung m.m.

Negativa miljöfaktorer:

Icke miljöcertifierat material i bibostäder och annan utrustning. Bekämpningsmedel mot bisjukdomar, parasiter mm. Olämpligt rökpustbränsle. Olämpliga produktemballage. Energiåtgång för transporter och vaxsmältning mm. Olämpliga rengöringsmedel. Olämpliga uppställningsplatser för bisamhällen

Positiva miljöfaktorer:

1. Pollinering: Biologisk mångfald, Ökad frösättning, Ökad skörd
2. Produkter: Honung, Vax, Pollen, Bigift, Propolis, Drottninggele
3. Påverkan på luft, mark och vatten en naturlig del
4. Psykosociala aspekter

Ordlista

Miljöpolicy: Uttalande om mål, intentioner och principer för den egna verksamheten i miljöfrågor. Baseras på krav som finns i miljölagstiftningen, förordningar och tillstånd, branschöverenskommelser samt förbättringar av väsentliga negativa miljöaspekter.

Miljöaspekter: Delar av biodlingens verksamhet och produkter som påverkar miljön positivt eller negativt.

Miljöutredning: Utredning över vilka miljöaspekter biodlingen har som påverkar vår natur (yttre miljö).

Miljöprogram: Baserat på miljöutredning och policy, fastställs ett program som innehåller såväl kortsiktiga som långsiktiga mål, helst mätbara konkreta sådana. Resurser, åtgärder samt tidplaner för att nå målen skall anges.

Miljöstyrningssystem: System för att kunna genomföra ett miljöprogram. Organisationsplan, ansvarsfördelning, rutiner, arbetsmetoder, utbildning, revisioner och resurser är element som ingår.

Miljöstyrningsrevision: Regelbunden revision av systemet genom egen eller extern revisor. Härvid förhindras att systemet blir statiskt, dvs felaktigheter korrigeras och förslag till ev nya mål ges osv.

Miljöredovisning: I slutet av revisionsperioden redovisas nuläge under pågående eller avslutat miljöprogram, framför allt om miljömålen uppnåtts. Nya mål och tidpunkt för nästa redovisning anges.

Arbetsmiljöpolicy

Arbetet i svenska biodlingar skall kännetecknas av :

Ansvar, säkerhet och trivsel Skadliga effekter och ohälsa skall förebyggas.

Arbetsmiljöansvaret i varje biodling och honungshus vilar på den enskilde biodlaren / företagaren. Biodlaren/företagaren är ansvarig för anställnings eller arbetsplatsinstruktion av nytilkommen anställda eller medhjälpare. Biodlare som har medhjälpare i verksamheten skall teckna arbetsmarknadsförsäkring (AMF) för att skydda medhjälparen ekonomiskt vid eventuell skada relaterad till arbetet. En vilande försäkring kostar endast några hundra kr per år.

Generellt gäller att tunga lyft och påfrestande arbetsställningar skall undvikas.

Bigårdsarbeten

Bigårdsarbete måste, särskilt på våren, planeras så att tröttande framåtlutande ställning undviks. Att stå på knä (knäskydd) för att spara ryggen är en metod, att använda en sk mjölkstol (enbent stol som späns fast med remmar) kan vara en lösning.

Avställningsyta vid sidan av varje kupa är viktigt för att undvika vridningsrörelser med tunga lådor.

Tvingas man backa och gå iväg med tunga lådor är det lätt att snubbla och skada sig genom sträckning.

Skötselsystemet bör planeras så att fulla skattlådor inte sätts tillbaka upp på samhällen. En låda som är full med honung och har lyfts av från samhället bör tas in och slungas ur innan den sätts tillbaka.

Rensning av skattlådorna från medföljande bin bör göras med så få tunga lyft som möjligt.

Lastning och lossning av transportfordon bör i större biodlingar ske med pallsystem och lyfthjälpmiddel för att spara ryggen. Den som lyfter tungt blir sällan gammal i branschen och missar då de guldkantade åren med en färdigbyggd verksamhet.

Slungrum

Flyttning av skattlådor mellan lagringsplats, värmning och slungning bör mekaniseras så att manuella lyft undviks och honungsspill på golvet förhindras.

Ramar bör under avtäckning och slungning endast flyttas korta sträckor och utan kroppsvidning. Plockning av ramar från lådor på golvet kräver alltför stor ryggböjning.

Lyftning av honungen i hinkar från slungan till silningen kan endast accepteras i mindre biodlingar, i större biodlingar skall pump användas. Samma sak gäller vidare transport av honungen för eventuell skumning och rörning.

Generellt gäller att en mekanisering av dessa transporter gör arbetet mer nöjsamt och säkrare.

All maskinell utrustning avtäckningsmaskin, slunga och pumpar skall vara petsäkra. Slungan bör ha lås som förhindrar att den öppnas medan korgen roterar. Farliga maskiner (slungan) bör endast anslutas till uttag med nollspänningsutlösning, det förhindrar självstart efter strömavbrott. Kontrollera att säkerhetsbrytare verkligen fungerar som avsett.

Tappning

Vid tappning av honung förekommer ofta flyttning av hinkar med vikter runt 30 kg. Lyft av dessa hinkar bör ske med någon form av hjälpmedel för att spara ryggen. Om hinken skall tömmas i ett högt stående blandnings/tappningskärl skall stor försiktighet iakttagas. Lyft upp i eller över axelhöjd ger mycket fort kroppsskador.

Om tappningen sker helt manuellt skall arbetet varieras så att monotona arbetssituationer undviks. Ordentlig belysning från lämpliga riktningar är väsentlig för att göra tappningsarbetet mindre tröttande. Påsättning och åtdragning av burklock kan lätt orsaka skador i händerna, exempelvis om alltför stor kraft används.

Allergi

Överkänslighet mot bigift (eller bilukt) kan uppstå genom en upprepad kontakt med bin eller föremål som nyligen varit i kontakt med bin. Undvik därför att utsätta dig själv eller familjen för onödig allergisk. Var försiktig med bistic det är inte tufft att ta emot bistic, det är dumdrigt.

Skydda familjen, tvätta själv bickläderna, tvätta dom separat. Om någon annan tvättar bickläderna bör dom använda skyddshandskar. Ofta får biodlarens hustru/man och barn allergiska reaktioner bara på grund av kontakten med bicklädernas lukt. Biodlingen bör vara hela familjens nöje. Skydda därför familjemedlemmarna mot överkänslighet för bin och biodlare.

Om ett bistic framkallar en allergisk reaktion skall stor försiktighet iakttas. Normalt räcker det att ta det lugnt, lägga sig ner med benen högt och slappna av ordentligt. Ett allergidämpande medel exempelvis det receptbelagda Betapred motverkar den allergiska reaktionen, men tar lite tid för att göra verkan. Uppsök alltid läkare vid kraftig allergisk reaktion.

Chock

Vid en allergisk chock utvidgas blodådrorna varvid blodtrycket sjunker och hjärtat klarar inte att hålla igång blodcirkulationen. Detta tillstånd är ovanligt men direkt livshotande. Medicinska åtgärder måste sättas in omedelbart. För att få blodådrorna att dra sig samman måste man ge kroppen adrenalin. Tiden från det man blivit utsatt för bistic eller vad det är som man inte tål till dess medvetslöshet inträder kan handla om några minuter. En adrenalininnehållare som många allergiker har, är en bra hjälp, numera finns även sk autoinjektor. Med autoinjektorn kan vem som helst ge en livräddande adrenalininjektion. Dessa fall är sällsynta men om du driver biodlingen yrkesmässigt eller ofta har besökande vid bisamhällena, tänk på personsäkerheten. Adrenalininnehållare och autoinjektor är receptbelagda men hör med din läkare om han/hon anser det lämpligt att skriva ut till dig.

För att skydda sig efter det chocken är hävd tar man normalt ett cortisonpreparat kanske ett antal Betapred-tabletter (receptbelagd allergimedicin).

Uppsök alltid läkare vid kraftig allergisk reaktion.